

În atenția: Ministerul Justiției, dean@just.ro

Punct de vedere privind: Proiect de Lege pentru modificarea și completarea Legii cetățeniei române nr. 21/1991, precum și pentru modificarea și completarea altor acte normative

Transmis de: Coaliția pentru Drepturile Migranților și Refugiaților, prin Asociația Novapolis

Persoană de contact:

Iris Alexe, Președintă, Asociația Novapolis

Stimată doamnă / stimate domn,

Coaliția pentru Drepturile Migranților și Refugiaților formulează următoarele recomandări cu privire la *Proiect de Lege pentru modificarea și completarea Legii cetățeniei române nr. 21/1991, precum și pentru modificarea și completarea altor acte normative*, aflat în dezbateră publică.

Recomandările sunt incluse în tabelul comparativ anexat. Menționăm că aceste recomandări sunt desprinse din practica de lucru a organizațiilor membre CDMiR.

Vă rugăm să luați în considerare includerea recomandărilor CDMiR în proiectul de act normativ, și vă stăm la dispoziție pentru orice alte detalii.

Cu considerație,

Iris Alexe, Președintă, Asociația Novapolis

În numele Coaliției pentru Drepturile Migranților și Refugiaților, CDMiR (www.cdmir.ro)

Proiect derulat de:

Nr. crt.	Proiect act normativ	Propunere reformulare	Justificare
1	<p>Articolul 7 se modifică și va avea următorul cuprins:</p> <p>„Art. 7 (1) În cazul constatării nulității adopției sau anulării adopției, copilul care nu a împlinit vârsta de 18 ani este considerat că nu a fost niciodată cetățean român.</p> <p>(2) Prin excepție de la dispozițiile alin. (1), constatarea nulității adopției sau anularea adopției nu produce efecte asupra cetățeniei copilului, dacă acesta a locuit, în condițiile legii, pe teritoriul României pentru o perioadă mai mare de 5 ani sau dacă, ca efect al constatării nulității sau anulării adopției, acesta devine apatrid.</p> <p>(3) Hotărârea judecătorească definitivă prin care s-a constatat nulitatea adopției ori s-a dispus anularea adopției, în condițiile prevăzute de prezentul articol, se comunică din oficiu de îndată, de către tribunalul competent, Autorității Naționale pentru Cetățenie.</p> <p>(4) Pierderea cetățeniei române se constată prin ordin al președintelui Autorității Naționale pentru Cetățenie, la propunerea Comisiei pentru cetățenie, Autoritatea Națională pentru Cetățenie notificând, de îndată, Direcția Generală pentru Evidența Persoanelor și Direcția Generală de Pașapoarte cu privire la aceasta.”</p>	<p>(2) Prin excepție de la dispozițiile alin. (1), constatarea nulității adopției sau anularea adopției nu produce efecte asupra cetățeniei copilului, dacă acesta a locuit, în condițiile legii, pe teritoriul României pentru o perioadă mai mare de 5 ani, dacă acesta s-a născut în România, dacă acesta are vârsta mai mică de 14 ani, sau dacă, ca efect al constatării nulității sau anulării adopției, acesta devine apatrid.</p> <p>[...]</p>	<p>Interesul superior al copilului este un principiu fundamental consacrat de Art. 3 al Convenției privind Drepturile Copilului. Constituția României prevede un regim special de asistență pentru copii și tineri. Codul Civil și Legea nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului prevăd aplicarea principiului interesului superior al copilului în toate acțiunile care implică minori.</p> <p>România are obligația să ia în considerare interesul superior al oricărui copil, nu doar al celor cu cetățenie română.</p> <p>Considerăm că în cazul copiilor mici, separarea de familia adoptivă urmată de pierderea cetățeniei reprezintă o traumă majoră, care trebuie evitată.</p> <p>Situația este foarte problematică în cazul copiilor cu vârste sub 5 ani, care nici măcar nu pot avea șansa de a fi locuit o perioadă de 5 ani în România, inclusiv în cazurile în care s-a născut în România.</p>
2	<p>4. Alineatul (2) al articolului (8) se modifică și va avea următorul cuprins:</p> <p>„(2) Termenele prevăzute la alin. (1) lit. a) sunt reduse la jumătate în următoarele situații:</p>	<p>(2) Termenele prevăzute la alin. (1) lit. a) sunt reduse la jumătate în următoarele situații:</p> <p>[...]</p>	<p>Pe de o parte, apreciem că sunt extinse condițiile mai permissive la toți beneficiarii unei forme de protecție internațională, nu doar la refugiați. Acest</p>

Nr. crt.	Proiect act normativ	Propunere reformulare	Justificare
	<p>a) solicitantul s-a născut pe teritoriul României, iar la data nașterii sale părinții săi sau, după caz, unul dintre aceștia, locuia, în condițiile legii, pe teritoriul României;</p> <p>b) solicitantul este cetățeanul unui stat membru al Uniunii Europene;</p> <p>c) solicitantul a dobândit o formă de protecție internațională potrivit prevederilor legale în vigoare și face dovada participării active la viața economică, socială și culturală a societății românești, inclusiv ca urmare a parcurgerii programelor de integrare prevăzute de legislația în vigoare.”</p>	<p>c) solicitantul a dobândit o formă de protecție internațională potrivit prevederilor legale în vigoare; și face dovada participării active la viața economică, socială și culturală a societății românești, inclusiv ca urmare a parcurgerii programelor de integrare prevăzute de legislația în vigoare.</p>	<p>lucru aliniază România la standardele internaționale.</p> <p>Pe de altă parte, condițiile suplimentare propuse de proiectul de act normativ ridică următoarele probleme:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pentru refugiați, sunt mai restrictive decât cele actuale. Nici Nota de fundamentare, nici alte documente, nu arată că, în cei 20 de ani de aplicare a Legii Cetățeniei, ar fi existat cel puțin un caz în care lipsa condițiilor suplimentare ar fi ridicat o problemă. Este deci nejustificată limitarea acestui drept. Reamintim că facilitarea naturalizării refugiaților derivă din Art. 34 al Convenției de la Geneva privind statutul refugiaților. - condițiile impuse nu sunt obiective și pot fi interpretate arbitrar. Ce înseamnă „participare activă”? Cine este în măsură să evalueze nivelul de activitate? Condiția de integrare în viața socială face deja obiectul alin. (1) al aceluiași articol. - în particular, este problematică formularea „inclusiv ca urmare a parcurgerii programelor de integrare prevăzute de legislația în vigoare”. Programul de integrare este o facilitate opțională oferită beneficiarilor unei forme de protecție. Există numeroase exemple de beneficiari care sunt integrați cu succes fără a fi avut nevoie de programul de integrare. Așa cum este formulat, textul impune participarea la program ca precondiție a unei cereri de naturalizare rapidă. Acest lucru nu este justificat, atât timp cât solicitantul îndeplinește toate celelalte condiții.

Nr. crt.	Proiect act normativ	Propunere reformulare	Justificare
3	<p>La articolul 8, după alineatul (3) se introduc două noi alineate, alin. (4) și (5), cu următorul cuprins:</p> <p>„(4) Prin persoana care locuiește în condițiile legii pe teritoriul României se înțelege:</p> <p>a) cetățeanul străin sau apatridul titular al unui permis de ședere temporară sau al unui permis de ședere pe termen lung acordat în condițiile legislației privind regimul străinilor în România;</p> <p>b) cetățeanul unui stat membru al Uniunii Europene, al unui stat membru al Spațiului Economic European sau al Confederației Elvețiene, titular, în condițiile legii, al dreptului de rezidență;</p> <p>c) cetățeanul străin sau apatridul beneficiar al unei forme de protecție internațională în România obținute în condițiile legislației privind azilul în România.</p> <p>(5) Nu susțin interviul organizat pentru verificarea condițiilor prevăzute la art. 8 alin. (1) lit. f) și g) persoanele cu privire la care, prin hotărâre judecătorească, s-a instituit măsura de ocrotire a consilierii judiciare sau a tutelei speciale ori o altă măsură corespondentă care are drept efect restrângerea sau, după caz, lipsirea de capacitatea de exercițiu.”</p>	<p>La articolul 8, după alineatul (3) se introduc trei noi alineate, alin. (4), (5) și (6), cu următorul cuprins:</p> <p>[...]</p> <p>(6) În cazul persoanelor cu dizabilități, a persoanelor în vârstă de peste 55 de ani și a persoanelor care suferă de boli cronice, Comisia prevăzută la Art. 14 are obligația să adapteze la situația specifică a acestora condițiile și conținutul susțin interviului organizat pentru verificarea condițiilor prevăzute la art. 8 alin. (1) lit. f) și g).</p>	<p>Au existat, în ultimii 20 de ani, cazuri ocazionale în care persoanele care aparțin unor grupuri vulnerabile recunoscute de legislația din România au avut dificultăți din cauza neadaptării interviului la situația lor specifică.</p> <p>Chestiunea adaptării a depins de bunăvoința Comisiei, și au fost cazuri în care această bunăvoință a existat, dar și cazuri în care nu s-a întâmplat acest lucru.</p> <p>Pentru a aplica principiul nediscriminării, este de dorit să fie reglementată obligația adaptării la nevoile specifice ale persoanelor vulnerabile.</p> <p>Măsurile specifice vor fi stabilite prin ordinul prevăzut la Art. 15, alin. (9).</p>
4	<p>Articolul 15 se modifică și va avea următorul cuprins:</p> <p>[...]</p>	<p>(4) În cazul în care, în vederea soluționării cererii, Comisia constată necesitatea audierii solicitantului pentru clarificarea unor aspecte cuprinse în cererea</p>	<p>Pentru a da posibilitatea Comisiei să folosească mijloace la distanță, în cazurile justificate, astfel încât să evite obligarea petenților la cheltuieli de</p>

Nr. crt.	Proiect act normativ	Propunere reformulare	Justificare
	<p>(4) În cazul în care, în vederea soluționării cererii, Comisia constată necesitatea audierii solicitantului pentru clarificarea unor aspecte cuprinse în cererea de acordare a cetățeniei sau care rezultă din actele depuse de către acesta ori în cazul în care audierea este apreciată a fi necesară în vederea stabilirii îndeplinirii uneia sau mai multora dintre condițiile pentru acordarea cetățeniei, prevăzute de lege, dispune citarea acestuia și stabilește un nou termen.</p> <p>...</p> <p>(6) În cazul în care Comisia constată necesitatea audierii unor persoane care ar putea da informații utile în vederea soluționării cererii, dispune citarea acestora, stabilind un nou termen.</p>	<p>de acordare a cetățeniei sau care rezultă din actele depuse de către acesta ori în cazul în care audierea este apreciată a fi necesară în vederea stabilirii îndeplinirii uneia sau mai multora dintre condițiile pentru acordarea cetățeniei, prevăzute de lege, dispune citarea acestuia și stabilește un nou termen. Audierea se poate realiza și prin mijloace video la distanță.</p> <p>...</p> <p>(6) În cazul în care Comisia constată necesitatea audierii unor persoane care ar putea da informații utile în vederea soluționării cererii, dispune citarea acestora, stabilind un nou termen. Audierea se poate realiza și prin mijloace video la distanță. Ne reprezentarea persoanelor citate nu poate fi motiv de respingere a cererii.</p>	<p>deplasare. Mijloacele video la distanță sunt folosite în mod curent inclusiv în instanță.</p> <p>La alin. (6), semnalăm că nu există o obligație legală a unei persoane de a se prezenta la citarea unei Comisii administrative din cadrul ANC, și decizia acestora de a se prezenta (sau nu) nu poate fi imputată solicitantului.</p>
5	<p>După articolul 19 se introduce un nou articol, art. 19¹, cu următorul cuprins:</p> <p>Art. 19¹</p> <p>(1) Cererile de acordare sau de redobândire a cetățeniei române se soluționează în ordinea înregistrării lor la secretariatul tehnic al Comisiei, în raport de temeiul legal al cererilor.</p> <p>(2) Prin excepție la dispozițiile alin. (1), se soluționează cu prioritate:</p> <p>a) dosarele constituite în baza cererilor formulate în temeiul art. 10 și art. 11 de persoanele care au fost cetățeni români;</p> <p>b) dosarele constituite în baza cererilor formulate de persoane apatride.</p>	<p>[...]</p> <p>Art. 19¹</p> <p>(4) Constituie cazuri temeinic justificate în înțelesul alin. (3):</p> <p>a) starea gravă a sănătății solicitantului sau a copiilor minori pentru care se solicită acordarea cetățeniei române, dacă situația este atestată de medicul curant din România al acestora, iar soluționarea cu prioritate a cererii este de natură să se răsfrângă în mod direct și pozitiv asupra situației solicitantului sau a copiilor săi minori;</p>	<p>Pentru a veni pro-activ în întâmpinarea nevoilor persoanele care aparțin unor grupuri vulnerabile recunoscute de legislația din România.</p>

Nr. crt.	Proiect act normativ	Propunere reformulare	Justificare
	<p>(3) Cu aprobarea președintelui Autorității Naționale pentru Cetățenie și prin excepție de la dispozițiile alin. (1), pot fi de asemenea soluționate cu prioritate și orice alte dosare, în cazuri temeinic justificate.</p> <p>(4) Constituie cazuri temeinic justificate în înțelesul alin. (3):</p> <p>a) starea gravă a sănătății solicitantului sau a copiilor minori pentru care se solicită acordarea cetățeniei române, dacă situația este atestată de <i>medicul curant din România</i> al acestora, iar soluționarea <i>cu prioritate a cererii este de natură să se răsfrângă în mod direct și pozitiv asupra</i> situației solicitantului sau a copiilor săi minori;</p> <p>b) existența unor <i>motive imperative de interes public.</i>"</p>	<p>b) solicitantul este o persoană cu dizabilități, o persoană în vârstă de peste 55 de ani sau o persoană cu boli cronice, care locuiește în România, iar soluționarea cu prioritate a cererii este de natură să îi faciliteze accesul la programe sociale sau de sănătate.</p> <p>c) existența unor motive imperative de interes public."</p>	